

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

موضوع:

وظایف زن وشوهر در آیات و روایات

استاد راهنما :

سرکارخانم طیبه السادات حجازی

مدیر هسته نرگس خاتون (سلام الله علیها) :

سرکارخانم سیران کهریزی پور

نام اعضای فعال هسته :

خانم ها: شهلا باتمانی، هاجر گمار، ژیلای زین الدینی، شیدا امجدیان، آریتا شهبازی و فاطمه حیدریان

شهرستان کامیاران مدرسه علمیه فاطمه الزهرا (سلام الله علیها)

زمستان ۱۳۹۲

٢٠

چکیده

خانواده کوچکترین واحد تشکیل دهنده هر جامعه است که دست کم از یک زن و شوهر تشکیل شده و با فرزندان تکمیل می شود.

خانواده سنگ بنای جامعه بزرگ انسانی است و در حفظ و بقای روابط اجتماعی نقش بسیار عظیمی را بر عهده دارد. زیرا؛ سعادت جامعه به سلامت و پویایی نظام خانواده وابسته است و سلامت و تعالی نظام خانواده نیز به کیفی تر روابط زن و شوهر و فرزندان بستگی دارد. اگر زن و شوهر معرفت کامل نسبت به اهمیت اخلاقی و اجتماعی زندگی مشترک و اهداف والای آن داشته باشند به خوبی می توانند به وظایف مربوط به خویش عمل نمایند و زندگی سعادتمندانه ای را تشکیل دهند.

دامنه این مسئله در راستای اهمیت و اهداف زندگی مشترک است، وظایف زن در خانواده است و وظایف مرد در خانواده می باشد که وظایف هر یک به گونه های مختلف بیان شده است.

بدین وسیله، مباحثی که برای این مساله جمع آوری شده است به روش کتابخانه ای و از نوع فیش برداری می باشد، که سعی شده از منابع دسته اول بهره جسته و در صورت نبود از منابع دسته دوم استفاده گردد.

بنابراین خانواده یک واحد اجتماعی است که از ازدواج زن و شوهر تشکیل شده و فرزندان، آن را تکمیل می کنند. این سنت نیکوی بشری از دیر باز میان انسان ها متداول است؛ زیرا هم محتوای آن به طور کامل، با فطرت انسان هماهنگ است و هم موجب رشد و تربیت صحیح قوای طبیعی انسان و غرایز و تأمین نیازهای اصیل اوست و این تشکیل زندگی متضمن اهدافی است. از این رو زن در خانواده وظایفی نسبت به همسر، فرزندان و اطرافیان بر عهده دارد هم چنین شوهر نیز وظایف نسبت به زن خویش برعهده دارد. و از سویی دیگر، هریک از والدین وظایفی در مقابل فرزندانشان برعهده دارند. ازاین رو، با رعایت وظایف مربوط به خویش می توانند به آرامش و سعادت دنیوی و اخروی دست یابند.

واژگان کلیدی این کتابچه عبارت است از : وظایف، زن، شوهر، آیات، روایات، تربیت و فرزندان.

فهرست مطالب

عنوان	۱
صفحه	۱
مقدمه	۱
کلیات	
۱. مفهوم شناسی موضوع	۲
۲. اهمیت و ضرورت موضوع	۷
۳. طرح مساله	۷
فصل اول: اهمیت اجتماعی - اخلاقی و اهداف زندگی مشترک	
۱. اهمیت اجتماعی و اخلاقی زندگی مشترک	۹
۲. اهداف زندگی مشترک	۱۰
۱.۲ آرامش روحی و روانی	۱۰
۲.۲ تکثیر نسل بشری	۱۱
۳.۲ تامین غریزه ی جنسی و شهوانی	۱۲
۴.۲ پرورش فرزندان صالح	۱۳
۵.۲ تکامل اخلاق و معنویت	۱۴
۶.۲ حفظ ایمان	۱۵

عنوان صفحه

۷.۲ گسترش روابط اجتماعی ۱۶

۸.۲ رشد اقتصادی ۱۷

فصل دوم: وظایف زن در خانواده

۱. وظایف زن نسبت به همسر ۱۹

۱.۱ تامین روابط عاطفی ۱۹

۲.۱ تعدیل انتظارات ۲۰

۳.۱ آراستگی ۲۱

۴.۱ قناعت ۲۱

۵.۱ رعایت حال همسر ۲۳

۶.۱ راز داری ۲۳

۷.۱ شوهرداری ۲۴

۸.۱ اطاعت پذیری ۲۷

۲. وظایف زن نسبت به فرزندان ۳۰

۱.۲ پذیرش کودک ۳۰

۲.۲ تغذیه کودک ۳۱

۸. موقع فرزند دار شدن عواطف و احساساتش را نسبت به زن کم نکند. اگر از نظر اقتصادی هم طبقه نبودند مال و ثروت خود را به رخ زنش نکشد.

۹. علاقه ای که در ابتدای ازدواج داشته با گذشت زندگی استمرار داشته باشد.

راهکارهایی برای تربیت فرزندان

تربیت عاطفی و روانی فرزندان

۱. والدین عزیز، هیچگاه موقع دعوا و نزاع بین فرزندان خود را دخالت ندهید فقط به آن ها کمک کنید تا خود به بررسی حل و فصل مشکل برآیند آن ها باید یاد بگیرند همان طور که قهرمی کنند از یکدیگر غذرخواهی کنند و دوباره دوست شوند.

۲. به فرزند خویش احترام بگذارید همچون بزرگترها به آن سلام کنید و به زیبایی او را صدا بزنید صدا زدن فرزند با القاب زشت احساس بی ارزشی و بی لیاقتی در او ایجاد می کند. لذا، پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) می فرماید: «أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ وَ أَحْسِنُوا أَدَبَهُمْ يَغْفِرْ لَكُمْ؛ فرزندانان را گرامی بدارید و آن ها را به نیکی تربیت کنید که موجب مغفرت شماست».

عمل والدین در تربیت فرزندان

۱. والدین باید با عمل خود بر روی فرزندان اثر مثبت بگذارند نه با حرف و تذکر و یادآوری.

۲. پدر و مادر بایستی، روش های تربیتی خود را با هم هماهنگ کرده و بعد روی فرزند خود پیاده کنند.

۳. اگر فرزندان کار خطایی انجام می دهد فوراً عکس العمل انجام ندهید بلکه به او فرصت جبران دهید.

حضرت علی (علیه السلام) می فرماید: « سرزنش، آتش لجاجت (سرزنش شونده) را برمی افروزد ».

ایجاد امر اعتماد به نفس در فرزندان

۱. از جملات مثبت و هدف دار در تحسین فرزند خود استفاده کنید مانند: تو مایه افتخار و سربلندی و

نشاط ما هستی و خیلی لایق و برازنده ای و... .

۲. مهارت های خواندن و نوشتن و تحقیق کردن را به فرزندان خود بیاموزید. رسول اکرم (صلی الله علیه وآله)

می فرماید: «فرزند سه حق برپدر و مادر دارد: اول انتخاب نام نیکو، دوم کتابت، نوشتن و سوادآموزی، سوم ازدواج، زمانی که فرزند بالغ شد».

۳. همیشه در شرایط سخت زندگی حامی و پشتیبان و یاور فرزندان باشید و به او نشان دهید که حامی او هستید.

تربیت کودک از راه گفتگو

۱. با فرزندان خود به گفتگو و مباحثه بپردازید و از آن ها بخواهید عقاید و نظرات خود را بیان کنند .

۲. زمینه گفتگو با افراد فرهیخته و برجسته را برای آنان فراهم کنید.

۳. از او درباره شغل و حرفه و رشته مورد علاقه اش سؤال کنید و او را در این امر یاری رسانید و برای رسیدن به اهدافش او را تشویق کنید .

فهرست منابع

* قرآن کریم.

* نهج البلاغه.

۱. آمدی، عبد الواحد، (۱۳۸۶)، *غرر الحکم ودرر الحکم*، ترجمه هاشم رسولی محلاتی، جلد ۱، (چاپ پنجم)، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۲. امینی، ابراهیم، (۱۳۸۶)، *آشنایی باوظایف و حقوق زن*، بوستان کتاب.

۳. ارفع، کاظم، (۱۳۶۹)، *خانواده در مکتب اهل بیت (علیهم السلام)*، تهران، سلمان.

۴. اسلامی پناه، هادی، *ازدواج پژوهی در آیات الهی*، کتاب زنان، شماره ۲۷.

۵. انصاریان، حسین، (۱۳۸۰)، *نظام خانواده در اسلام*، (چاپ شانزدهم)، باقری، انتشارات ام ابیها.

۶. بستان، حسین، (۱۳۸۳)، *اسلام و جامعه شناسی خانواده*، قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه.

۷. حسین خانی نائینی، هادی، (۱۳۹۱)، *فرایند همسرگزینی*، قم: انتشارات بنشاسته.

۸. حسینی زاده، علی، (۱۳۸۵)، *تربیت فرزند*، جلد ۱، قم: انتشارات زیتون.

۹. حسینی، داود، (۱۳۸۹)، *روابط سالم در خانواده*، (چاپ هفدهم)، قم: موسسه بوستان کتاب.

۱۰. حکیم، منذر، (۱۳۹۱)، *درسنامه زندگانی و سیره حضرت زهرا (سلام الله علیها)*، (چاپ اول)، نگارش،

مرکز نشر هاجر.

۱۱. حر عاملی، محمد، (۱۴۱۲)، وسائل الشیعه، جلد ۱ و ۲۰، قم: موسسه آل بیت.
۱۲. دستغیب، عبد الحسین، (۱۳۸۵)، ازدواج اسلامی، قم: اسلامی.
۱۳. رحیمی شاهی، رقیه، ناصری کرمانشاهی، حمید، (۱۳۸۹)، بانوی مهر، بقیع، توسعه قلم.
۱۴. سبجانی، جعفر، (۱۳۷۰)، مسائل ازدواج و حقوق خانواده، بدر.
۱۵. صفری، محمد، (۱۳۸۵)، زن و شوهر از نظر اسلام، مشهد، زر افشان.
۱۶. طبرسی، فضل بن حسن، (۱۳۷۶)، ترجمه مجمع البیان فی تفسیر القرآن، ترجمه مترجمان، جلد ۲۰، انتشارات فراهانی.
۱۷. طاهری، حبیب الله، (۱۳۷۰)، سیری در مسائل خانوادگی، قم: سازمان تبلیغات اسلامی.
۱۸. طباطبایی، محمد حسین، (۱۳۷۴)، ترجمه تفسیر المیزان، ترجمه محمد باقر موسوی، جلد ۴، قم: اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
۱۹. طاهری، علیرضا، (۱۳۷۸)، اخلاق خانواده، تهران: نمایندگی ولی فقیه در سپاه.
۲۰. عیسی زاده، عیسی، خانواده قرانی (ویژگی ها و وظایف اعضای آن)، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۹۰.
۲۱. فلسفی، محمد تقی، (۱۳۸۶)، گفتار فلسفی: کودک از نظر وراثت و تربیت، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
۲۲. فصلنامه تخصصی طهورا، (۱۳۸۹)، ش ششم، قم: موسسه آموزش عالی بنت الهدی.

۲۳. فیض کاشانی، محمدحسین، (۱۳۸۶)، تفسیر صافی، جلد ۴، تهران: دارالکتب الاسلامیه.
۲۴. قائمی، علی، (۱۳۸۸)، نقش پدر در تربیت، تهران: امیری.
۲۵. فاخری، علیرضا، (۱۳۷۸)، اخلاق خانواده، تهران: نمایندگی ولی فقیه در سپاه.
۲۶. کلینی، محمد، (۱۳۷۵)، اصول کافی، دارالکتب الاسلامیه، جلد ۵، تهران.
۲۷. مجلسی، محمدباقر، (۱۴۰۳)، بحار الانوار، جلد ۱۳، بیروت: الوفاء.
۲۸. مکارم شیرازی، ناصر و دیگران، (۱۳۸۶)، تفسیر نمونه، جلد ۱ و ۳ و ۵ و ۷، تهران: دارالکتب الاسلامیه.
۲۹. معین، محمد، (۱۳۸۶)، فرهنگ معین (یک جلدی)، (چاپ دوم)، آثار، زرین.
۳۰. محمدزاده، راضیه، (۱۳۸۶)، مادر اگر اینگونه بود، تهران: منیر.
۳۱. محدثی، جواد، (۱۳۸۵)، الفبای زندگی، (چاپ سوم)، قم: موسسه بوستان کتاب.
۳۲. نهج الفصاحه، (۱۳۸۵)، ترجمه ابوالقاسم پانیده، اصفهان، خاتم انبیاء.
۳۳. نوری همدانی، حسین، (۱۳۸۳)، جایگاه بانوان در اسلام، مهدی موعود.

http://www.behzisti.ir سایت: ۳۳

http://www.behzisti.co سایت: ۳۴